

Sosyal Demokrasi Nedir?

İçeriği Yazan: [Ozan ÖRMECİ](#) [1] Zaman: Cum, 09/07/2010 - 02:00

Yazar: Ozan ÖMERCİ

<?xml:namespace prefix = o />

Sosyal demokrasi veya e? anlamıyla *demokratik sol* (demokratik sosyalizm), *devrimci Ortodoks Marksizm*'in (bilimsel sosyalizm) bazı öngörülerin yanı?l??? ve ?iddet metotlar?n?n yaratt??? tepkiler sonrasında tarihsel süreç içerisinde bir do?al evrimle olu?mu? ideolojidir. Bir anlamda Marksizm'in liberalizmle bar??mas? ve bu ikisinin sentezi üzerine kuruludur. Sosyal demokrasi tan?m olarak emekçilerle öteki s?n?flar?n ç?karlar? arasında, demokratik özgürlükler ortam?nda, siyasal ve

ekonomik yapıyı de?itirerek hakkaniyet dengesi kurmayı amaçlayan, siyasal ve ideolojik bir kitle hareketidir. Özellikle Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) içerisinde **Eduard Bernstein** ve **Karl Kautsky**'nin yazdıklarıyla oluşmuştur. Ayrıca sosyalistleri de sosyal demokrasinin oluşmasında hatırlı sayılır katkı yapmışlardır. Sosyal demokrasinin temel ilkeleri şu şekilde özetlenebilir;

- 1-) Sınıfların çöküşü dengeye gelmelidir. Sosyal demokrasi emekçilerin çöküşünü savunurken, öteki sınıfların yaşam hakkını yok saymaz.
- 2-) Demokratik özgürlükler sınıfsal çöklere kurban edilmemelidir. Sosyal demokrasi, sınıflar arası çöküşü dengeyi en iyi sağlayacak ortamın, siyasal haklarda eşitliğe dayalı demokratik ortam olduğunu inanmaktadır.
- 3-) Devlet ideolojisiz olmalıdır. Sosyal demokrasi, güçlü sınıfların ya da toplulukların çöküşünü gözetken ve ideolojisini savunan yerleşik siyasal ve hukuksal düzene, başka de?ikle sınıfsal devlet yapısının na karşıdır.
- 4-) Bölünme hakça olmalıdır. Sosyal demokrasi, bireysel yeteneğin ve ulusal zenginliğe katkıların farklı olduğunu inanmaktadır. O nedenle her bireyin, ulusal üretime yeteneği ölçüsünde yaptığı katkıyla uyumlu bir pay alması gerektiğine inanır.
- 5-) Ekonomik yapı çözümlü olmalıdır. Ulusal üretim, soyut bir serbest piyasa ekonomisi tutkusuna kurban edilmemelidir. Özel te?ebbüsün yeti?emediği pahalı teknolojiyi gerektiren yatırımları devlet yüklenmeli ve bu yoldan ekonomik yapıyı de?itirmelidir.

Sosyal demokrasinin gelişmesine katkıda bulunan en önemli düşünürler şunlardır:

Ferdinand**Lasalle (1825-1864)**

Alman dü?ünür insanlık tarihini üç a?amaya ay?ırmı?tı. Feodal düzen emekçinin hiçbir hakkın?n olmadı?ı karanlık bir dönemdi ve "özgürlüksüz dayanı?ma" vardı. 1789 Fransız Devrimi'nden sonra sermayenin kontrolünde "dayanı?masız özgürlük" dönemi yaratıldı. 1848 ayaklanmalarından sonra ise art?k dayanı?ma ve özgürlük uzla?mal?ydı. Devletin amacı s?n?fsal çatı?malar? azaltmak ve her s?n?f mensubuna e?it geli?im hakkı sa?lamaktı. Bu anlamda Lasalle Marksizm'in devrimci metotları?n ve proleter diktatörlük ilkesini reddederek sosyal demokrasiye yelken aç?yordu. Lasalle'e göre genel oy hakkı i?çi s?n?fı aç?s?ndan önemli bir kazanımdı ve demokratik düzen içerisinde daha adil bir sistem kurmak mümkündü.

Eduard**Bernstein (1850-1923)**

Marksist teoride gerçekte en revizyonizm öncüsüdür ve bu anlamda Ortodoks Marksistler tarafından şiddetle eleştirilir. Marksizm'in öngörüsünün aksine modern toplumlarda geniş bir orta sınıfın geliştiğini fark etmiş ve gelir eşitsizliklerinin kapitalizm geliştikçe azaldığını görmüştür. Bu nedenle ona göre kapitalizm çökmeyecek güçlenecektir. Dolayısıyla Bernstein'a göre işçiler de sistem içerisinde yer almalı ve haklarını devrim yapmak yerine siyasal parti kurarak aramalıydı. Yani artık devrim yerine evrim gelmeli ve sosyalizme sistem içerisinde ulaşmaya gayret edilmeliydi. Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) içerisinde önemli görevler aldı.

Karl Kautsky (1854-1938)

Bernstein gibi Marksizm'den vazgeçmemesine karşın, şiddeti ve proleter diktatörlüğü reddetmesi bakımından sosyal demokrasiyi yaratan kişilerden biri olmuştur. SPD'nin a?

toplardandı. Sovyetler Birliği'nin kurucu lideri Vladimir Lenin onun bu tavrı karşısında "Dönek Kautsky" adlı bir kitap yazdı. Kautsky'e göre demokrasiziz sosyalizm olamazdı. Demokrasi sosyalist bir iktidar kurulması en uygun yoluydu ve iktidarı çoklukta oldu. Bu anlamda iktidarı hareketini sistem içerisine çeken Kautsky böylelikle sosyal demokrasiye yelken açtı. Bolşevizme şiddetle karşı çıktı.

Jean Jaures (1859-1914)

Fransız düşünür ve politikacıdır. Eylem adamıdır. Türk dostudur ve İttihat ve Terakki'nin kimi mensuplarına Fransa'da hocalık yaptı. Bireyci bir sosyalizm anlayışı vardı. Sosyalizmi bireysel hakların en üst düzeyde vurgulanması olarak görmüştür. Şerhlerarası uzlaşmaya inanıyordu ve demokrasi içerisinde şerhler kaynaşabileceğini, eşitsizliklerin giderilebileceğini sosyalist bir yönetim hayal ediyordu. Fransız Sosyalist Partisi'nin uzun yıllar lideri oldu, 1. Dünya Savaşı'na karşı çıktığı için katledilmiştir. Yurtseverliğini savunmuş ve enternasyonalizmi geliştireceğini iddia etmiştir.

Leon Blum (1872-1950)

Fransa'nın ilk sosyalist başbakanıdır. Faşizm tehlikesi karşı komünistlerle işbirliği yaptı. Şiddetin her türünü reddetti ve demokrasiyi savunmuştur. Rus devriminin yapısına (terör metotları, azınlık iktidarı) karşıydı. Bolşevizm'in evrensel olmadığını ve Avrupa'ya hiç uygun düşünmediğini savunuyordu. Ortak mülkiyete dayalı bir düzen demokrasi içerisinde gerçekleşmeliydi.

Fabian Hareketi

İngiltere'de 19. yüzyıl sonlarında ortaya çıkan bir harekettir. Fabian derneği etrafında oluşmuştur. Anti-Marksist bir sosyalizm anlayışının öncülüğünü yaptı. Amaçları sosyalist devrim değil, sosyalist evrimdi. Bunun için sosyalist aydınların sistem içerisinde önemli yerlere gelmesi gerektiğine inanıyordu. Muhafazakâr İngiltere'de dönüşümlerin ancak reform yoluyla olabileceğini öngörüyordu. İngiliz İşçi Partisi'nin çizgisine yön vermiştir.

iletisim@PolitikaDergisi.com [2]

KAYNAKLAR

- Kızılalı, Ahmet Taner, *Siyasal Sistemler Siyasal Çatışma ve Uzlaşma*, 2006, Ankara: İmge Kitabevi
- Kızılalı, Ahmet Taner, *Siyaset Bilimi*, 2007, Ankara: İmge Kitabevi
- Cem, İsmail, *Sosyal Demokrasi Ya Da Demokratik Sosyalizm Nedir, Ne Değildir... Ve Türkiye'de Olabilirliği*, 1984, İstanbul: Cem Yayınları
- Özdalga, Haluk, *Sosyal Demokrasinin Kuruluđu*, 2001, Ankara: İmge Kitabevi

Yorumlar

KAPİTALİZMİN YEDEK LASTİĞİDİR

İçeriği Yazan: Sosyolog Hakan Yavuz Zaman: Cum, 09/07/2010 - 09:00

"Sosyal Demokrasi" kapitalizmin yedek lastiği yada emniyet sibobudur. Kapitalizmi sürdürülebilir kılmak için, halkı oyalamak ve biraz "refah" ve biraz "demokrasi" ile devrimci tepkilerin önünü kesmek üzere kullanılan bir siyasal maskedir.

Altı Ok'tan kopan CHP ve türevleri de bu işlevi görmektedirler. Kılıçdaroğlu ile CHP "tam sosyal-demokrat" olmuştur.

Türk Milliyetçileri ve Devrimcileri, halkın üzerindeki emperyalist-kapitalist sömürünün sürdürülmesine hizmet eden bu siyasal oluşumu, aynen bölücülük ve irtica gibi tarihin çöp tenekesine atacaktır.

Şunu hatırlamanızı dilerim. 12 Eylül 80 Faşist Darbesinden önce gençler içinde, "sosyal-demokrat" olmak utanç verici bir durumdu. Öyle çıkıpta, "biz sosyal-demokratız" filan diyemezlerdi. 12 Eylül düzeni, bir yandan irticanın önünü açarken, diğer yandan da, onun yalancı kardeşi sosyal-demokrasiyi palazlandırdı.

Toplumumuz önümüzdeki yakın dönemde, Türk Devrim süreci "açık çatışma" yani anti-emperyalist silahlı mücadele aşamasına geldiğinde, Çankaya-Etiler hattındaki bu sosyal-demokratların, kaçacak delik aradığına şahit olacaktır.

Hakan Yavuz un yorumu

İçeriği Yazan: Etem Ruhi(Doğrulanmamış) Zaman: Cum, 09/07/2010 - 17:02

Hakan bey,

Herhalde siz farklı bir dünyada yaşadınız yada yanlış okudunuz.12 eylül öncesinin bolşevik ve maoist devrimcilerinin bugün önemli bir kısmı bugün azgın kapitalist olarak hayatlarını devam ettiriyorlar.isterseniz isimleri tek tek sayayım; hangi derneğin başkanı bugün hangi şirketin yönetim kurulu başkanı olduğunu bi zahmet inceleyin.

O yok dediğiniz sosyal demokratlar hala mücadelelerini sürdürmekte vedemokrasiyi yaşatmak için bugün eski bolşeviklere karşı da mücadele etmekte.

Tarih ayan beyan ortada iken saptırmanın hiç anlamı yok.

Etem Ruhi

devrim

İçeriği Yazan: İzzet Kütükoğlu Zaman: Cts, 10/07/2010 - 14:03

"Türk devrim süreci silahlı çatışma aşamasına gelecekmiş, sosyal demokratlar girecek delik arayacaklarmış!" Tövbe tövbe! Çok şükür bu zihniyete sahip çok insan yok.

TÜRK DEVRİMİ NASIL YAPILMIŞTI?

İçeriği Yazan: Sosyolog Hakan Yavuz Zaman: Cts, 10/07/2010 - 17:32

Mustafa Kemal Atatürk, "Samsun'a çıktuktan sonra yaptıklarımızın tamamı" Türk Devrimi diyor. O

sürecin içinde "anti-emperyalist silahlı çatışma" aşaması yok mu?

Türkiye Cumhuriyeti, düşmana sosyal-demokrasinin güllerini atarak kurulmadı, düşmana gül atarak da korunmayacak...

"Bayrakları bayrak yapan, üstündeki kandır. Toprak uğrunda ölen varsa vatandır." Siz güllü bahçenizde oturmaya devam edin... Bu ülkede, bayrağı da, toprağı da, kaniyla canıyla koruyacak, Türk Milliyetçileri ve Devrimcileri var... Çankaya-Etiler hattına sonra bakacağız!

SOSYAL DEMOKRATLARIN ÇELİŞKİSİ

İçeriği Yazan: Sosyolog Hakan Yavuz Zaman: Per, 15/07/2010 - 16:38

İzzet Bey, 25 Nisan 2010 günü benim bir yazıma şu yorumu yazmıştı:

"devrim

Gönderen: İzzet Kütükoğlu Zaman: Paz, 25/04/2010 - 22:08

Sayın Hakan Yavuz, Atatürk ülkeyi kurtarmış, devrim yapmıştır. Dahası cumhuriyet Halk Partisini kurmuştur. Ama gel gör ki, Atatürk'ün kurduğu CHP devrim yapmak şöyle dursun, kendi devrimini bile yapamamaktadır... Bu partide köklü bir değişim olmadan, yani parti bir devrim yaşamadan bu partiden ne vatana, ne millete, nede ülkeye fayda gelmez. Aksini düşünenler hayrını görsün."

CHP'yi İzzet Beyin ifade ettiği hale getiren düşünce sistemi "sosyal-demokrasidir".

O halde? Sosyal demokrasiye karşı bir devrim yapmak gerekmiyor mu?

"Türkiye'nin tatbik ettiği

İçeriği Yazan: Asım US Zaman: Cts, 10/07/2010 - 21:57

"Türkiye'nin tatbik ettiği Devletçilik sistemi, 19. asırdan beri sosyalizm nazariyatçılarının ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, Türkiye'ye has bir sistemdir. Devletçiliğin bizce manası şudur: Fertlerin hususi faaliyetlerini esas tutmak, büyük bir milletin ve geniş bir memleketin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleket iktisadiyatını Devletin eline almak."

M.Kemal Atatürk

Silahlı direniş, toplumsal bir sınıfa karşı değil, yabancı milletlere karşı yapılmıştır.

Saygılarımla

??

İçeriği Yazan: Okur(Doğrulanmamış) Zaman: Paz, 11/07/2010 - 10:44

Mustafa Kemal 23-30 arası özel sektör'e dayanan bir kapitalizmi,30-38 arası ise devletçiliğe dayanan bir kapitalizmi uygulamaya sokmuştur.

Yine o dönemin "Türkiye" sınıfsız kaynaşmış bir kitledir sözü, 1930'lardan sonra tarih olmuştur. Türkiye, burjuva sınıfının hakim olduğu ve tüm üstyapı kurallarını hakim üretim ilişkisi kapitalizme göre belirleyen, Batı'sı kapitalist, Doğu'su ve G.Doğu'su ise feodal üretim ilişkilerine sahip bir yarı-sömürgeci.

Bu sarmaldan çıkış anti-emperyalist ve anti-kapitalist halk savaşı neticesince olacaktır.

Lenin'in dediği gibi Halkın Dostları Kimlerdir? Bunları iyi tahlil etmek gerekir. Fakat şu açıktır ki Türkiye'de ve tüm dünyada sosyal demokrasi 3 kere evrim geçirmiştir ve şu anda "halkın dostları" arasında değildir. Sosyal Demokratlar Ekim Devrimi döneminde "sosyalist", 1970'lerde 3.yolcu, 90'lardan sonra ise kapitalist düzenin sürdürücüsü ve emniyet sübabı rolündedir.

Çayan Doğukan

şunu belirtmek isterim ki

İçeriği Yazan: ersoyyy(Doğrulanmamış) Zaman: Cts, 10/07/2010 - 22:58

şunu belirtmek isterim ki kimse kimseyi sosyalizm ideolojisini benimsediği için ya da sosyal demokrasi ideolojisini benimsediği için hor göremez, aşağılayamaz, işbirlikçi olmakla suçlayamaz. fark, emek sermaye çelişkisinde emeğin yanında olanların radikal olması ya da uzlaşmaya açık olması farkıdır.

- [Bilim/Kuramsal](#) [3]

Kaynak URL (20/05/2026 - 18:42 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/sosyal-demokrasi-nedir>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/ozan-ormeci>

[2] <mailto:iletisim@PolitikaDergisi.com>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>